

UZASADNIENIE

Powód J. G. w pozwie wniesionym do Sądu Okręgowego w Szczecinie skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w G. wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 50.000,00 złotych tytułem odszkodowania za poniesione straty na zdrowiu fizycznym i psychicznym w wyniku nieludzkiego traktowania, odbywania kary w niegodnych i nieludzkich warunkach.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w Zakładzie Karnym w G. przebywał od dnia 17 grudnia 2013 roku do dnia 16 kwietnia 2014 roku, w tym od dnia 16 kwietnia 2014 roku do dnia 9 stycznia 2014 roku uczestniczył w terapii alkoholowej. W tym czasie zostały naruszone dobra osobiste powoda poprzez osadzenie go w celach, które nie spełniały żadnych norm, w tym nie były poddawane dezynfekcji i deratyzacji, skutkiem czego było pogryzienie powoda przez pluskwy. Cele nie miały także odpowiedniego metrażu, nie było w nich odpowiedniej wentylacji i oświetlenia, osadzonym nie zapewniano odpowiednich środków sanitarnych, a dostarczane ubrania były stare brudne i zniszczone. Nadto powód wskazał, że możliwe było korzystanie z służby zdrowia co dwa tygodnie, listy polecane otrzymywał otwarte, a listy urzędowe były odbierane przez Zakład Karny i doręczane powodowi po terminie. W celach powód przebywał z osobami o różnym stopniu demoralizacji i patologii. Kodeks karny wykonawczy nakazuje wykonywanie kary pozbawienia wolności w sposób humanitarny z poszanowaniem godności ludzkiej. Zakazuje nieludzkiego albo poniżającego traktowania osadzonych. Jako podstawę swoich roszczeń powód wskazał art. 24 i 440 k.c.

Postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2014 roku Sąd Okręgowy przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Goleniowie jako rzeczowo i miejscowo właściwemu.

Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Goleniowie zwolnił powoda od kosztów sądowych i ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu.

W piśmie z dnia 17 grudnia 2015 r. pełnomocnik powoda sprecyzował, wskazując, że powód domaga się:

- kwoty 5.000,00 zł z tytułu osadzenia w celu z za małym metrażem za naruszenie prawa do humanitarnego traktowania, godności, zachowania intymności, higienicznych warunków odbywania kary,
- kwoty 30.000,00 zł z tytułu braku dezynfekcji i deratyzacji i pogryzienia przez pluskwy za naruszenie prawa do humanitarnego traktowania, godności, zdrowia, higienicznych warunków odbywania kary,
- kwoty 2.000,00 zł z tytułu nieodpowiedniego wyposażenia celi za naruszenie prawa do humanitarnego traktowania, godności, zdrowia, higienicznych warunków odbywania kary,
- kwoty 3.000,00 zł z tytułu braku dostępu do środków sanitarnych za naruszenie prawa do humanitarnego traktowania, godności, zdrowia, higienicznych warunków odbywania kary,
- kwoty 1.000,00 zł z tytułu używania starej i brudnej odzieży skarbowej za naruszenie prawa do humanitarnego traktowania, godności, zdrowia, higienicznych warunków odbywania kary,
- kwoty 1.000,00 zł z tytułu braku odpowiedniej wentylacji za naruszenie prawa do humanitarnego traktowania, godności, zdrowia, higienicznych warunków odbywania kary,
- kwoty 2.000,00 zł z tytułu braku odpowiedniego oświetlenia za naruszenie prawa do humanitarnego traktowania, godności, zdrowia, higienicznych warunków odbywania kary,
- kwoty 1.000,00 zł z tytułu otrzymywania korespondencji otwartej i po terminie za naruszenie prawa do humanitarnego traktowania, godności, zachowania tajemnicy korespondencji,

- kwoty 5.000,00 zł z tytułu umieszczenia w jednej celi z osobami o różnym stopniu demoralizacji za naruszone dobro osobiste w postaci prawa do humanitarnego traktowania, godności.

Nadto pełnomocnik powoda wskazał, że przyjmowanie przez służbę zdrowia co dwa tygodnie naruszyło prawa powoda do humanitarnego traktowania, godności, zdrowia, czego skutkiem było pogorszenie stanu zdrowia powoda.

Pozwany Skarb Państwa – Zakład Karny w G. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pełnomocnik pozwanego wskazał, że zarzuty powoda są gołosłowne i nieoparte dowodami, nadto wykazują wysoki stopień uogólnienia, a część z nich dotyczy Aresztu Śledczego w K.. Nadto, odnosząc się do zarzutów podniósł, iż wszystkie cele, w których przebywał powód posiadały powierzchnię zgodną z przepisami, tj. 3m² na jednego osadzonego. Stan techniczny tych cel należy określić jako dobry. Cele wyposażone są w sprawną instalację zimnej i ciepłej wody oraz instalację kanalizacyjną. Posiadają odpowiednie do czytania oświetlenie żarowe lub jarzeniowe. W każdej celi znajduje się węzeł sanitarny, a ich konstrukcja i usytuowanie jest optymalne w stosunku do układu celi. Wszystkie cele wyposażone są w sprzęt kwaterunkowy zgodny z aktualnie obowiązującym przepisami, a osadzeni otrzymują środki higieny osobistej i środków utrzymania czystości pomieszczeń w ilościach przewidzianych przepisami prawa. Na zgłoszenie osadzonego wydawane są dodatkowe środki higieny osobistej. Odnosząc się do kwestii opieki zdrowotnej pozwany wskazał, że lekarz w Zakładzie Karnym przyjmuje codziennie, jednakże z uwagi na dużą liczbę osadzonych, planowe przyjęcia odbywają się zgodnie z ustalonym planem przyjęć. Pilne przypadki przyjmowane są codziennie. Wskazując na fakt, że powód był przyjęty przez lekarza z powodu obrzęku niektórych części ciała, podniósł, iż stwierdzenie pogryzienia przez pluskwy stanowi jedynie oświadczenie powoda. Opuchnięcie wywołane na ciele powoda nie musiało być spowodowane pogryzieniem przez pluskwy. Nadto pozwany wskazał, że powód lub inny współosadzony nie zgłaszał występowanie w celi pluskiew, co umożliwiłoby pozwanemu odpowiednią reakcję. Pozwany podniósł, że powód nie udowodnił zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia. Zasądzenie zadośćuczynienia na rzecz powoda byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i powszechnym poczuciem sprawiedliwości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. G. przybył do Zakładu Karnego G. w dniu 17 grudnia 2013 r. Został przetransportowany do tej jednostki z Zakładu Karnego w N.. W Zakładzie Karnym w G. przebywał do dnia 16 kwietnia 2014 r., kiedy to został przeniesiony do Zakładu Karnego nr 2 we W.. Po przybyciu do Zakładu Karnego w G. przebywał w różnych celach. W okresie od dnia 17 grudnia 2013 roku do dnia 9 stycznia 2014 roku przebywał w dwuosobowej celi nr 104 o powierzchni 6,06 m², w pawilonie C, oddział I, od dnia 9 stycznia 2014 roku do dnia 30 stycznia 2014 roku w czteroosobowej celi nr 517 o powierzchni 14,91m² w pawilonie C, oddział V, od dnia 30 stycznia 2014 roku do dnia 4 lutego 2014 roku w pięciosobowej celi nr 311 o powierzchni 16,52 m² w pawilonie D, oddział III, od dnia 4 lutego 2014 roku do dnia 10 kwietnia 2014 roku w czteroosobowej celi nr 517 o powierzchni 14,91 m², oddział V, pawilon C, od dnia 10 kwietnia 2014 roku do dnia 16 kwietnia 2014 roku w dwuosobowej celi nr 343 o powierzchni 6,04 m², oddział III, pawilon C.

Dowód:

- informacja o pobytach i orzeczeniach – k. 81-85,
- przeglądarka historii rozmieszczenia – k. 86,
- wykazy pomieszczeń w budynkach mieszkalnych w ZK w G. – k. 86v-89;

Wszystkie cele w Zakładzie Karnym w G. spełniają warunki metrażowe i na jednego osadzonego przypadka powierzchnia 3 m². W dniu 17 grudnia 2013 r. powód pobrał z magazynu Zakładu Karnego w G.: koc, prześcieradło, ręcznik, ścierkę, poszewkę, poduszkę, materac, miskę, kubek, talerz, bluzę, spodnie, pidżamę. Nie zgłaszał zastrzeżeń

co do ich stanu. Wszystkie cele w ZK w G. są wyposażone zgodnie z obowiązującymi przepisami, posiadają kącik sanitarny, ponadto do każdego 5- go dnia miesiąca wydawane są środki czystości oraz higieny. Są to: mydło, proszek do prania, papier toalety, maszynki do golenia, płyn do naczyń, czyścik, płyn uniwersalny, na czas mycia okien również płyn do mycia okien. Osadzeni mogą również w tym samym miesiącu wystąpić o kolejne wydanie mydła czy papieru toaletowego. Cele są wyposażone w sprzęt kwaterunkowy: łóżka, taborety stoły, szafki, półki, miska, zmiotka, szufelka, szczotka WC. Odzież skarbowa wydawana osadzonym jest w stanie nadającym się do użytku. Odzież skarbowa jest również sukcesywnie wysyłana do prania. Osadzony, który pobiera odzież skarbową, zawsze otrzymuje ją czystą. Każda cela jest wyposażona w wentylację grawitacyjną, co jest potwierdzone przeglądami kominarskimi co roku. Wentylacja w ZK w G. jest sprawna. Oświetlenie w celach jest żarowe bądź jarzeniowe. W celach jest odpowiednie światło żeby czytać w celi. J. G. nie wnosił uwag co do stanu otrzymywanej odzieży, ani występowania w celach insektów. W razie zgłoszenia występowania insektów kwatermistrz Zakładu Karnego w G. zleca firmie zewnętrznej dezynsekcję. Firma zewnętrzna podejmuje działania dezynsekcji niezwłocznie, bywa, że na drugi dzień, bywa, że dopiero po tygodniu. Jednak już z chwilą zgłoszenia, że są pluskwy cele, której dotyczy zgłoszenie jest wyłączona od zamieszkiwania. Po dokonaniu dezynfekcji materace, koce i poduszki są zabierane z celi i wysyłane do innej firmy zewnętrznej celem wyprania i dezynfekcji. Osadzeni wracając do celi pobierają koce i poduszki albo pobierają to już wcześniej jak idą na inną tymczasową celę.

Dowód:

- oświadczenie kwatermistrza – k. 90,
- zeznania świadka T. E. – k. 108-109.
- karta wydania – 90 v.,
- protokół nr (...) z okresowej kontroli przewodów kominowych – k. 91,
- rozdzielnik na środki utrzymania higieny osobistej – k. 92,
- rozdzielnik do utrzymania czystości pomieszczeń na miesiąc grudzień 2013 – k. 93,

W Zakładzie Karnym lekarz przyjmuje codziennie, jednakże z uwagi na dużą liczbę osadzonych, planowe przyjęcia odbywają się zgodnie z ustalonym planem przyjęć, co dwa tygodnie w danym pawilonie. Pilne przypadki przyjmowane są codziennie. W Zakładzie Karnym w G. nie ma całodobowej opieki medycznej, jednak pielęgniarki pełnią dyżury codziennie w godzinach od 7.00 do 19.00 nawet w weekendy i święta. W razie braku lekarza w pilnych przypadkach wzywane jest pogotowie. W dniu 30 i 31 stycznia 2014 r. J. G. zgłosił się do lekarza w Zakładzie Karnym w G. z powodu pogryzienia przez pluskwy, lekarz stwierdził obrzęk powieki oka lewego, dłoni lewej, lewej strony szyi, 1/3 dolnej części przedramienia lewego i na grzbiecie stopy lewej gojące się zadrapania. J. G. został zaopatrzony w leki: C., H., L. i C..

Dowód:

- oświadczenie kierownika ambulatorium z izbą chorych – k. 94,
- dokumentacja medyczna – k. 95-96,
- zeznania świadka E. P. (1) – k. 108,

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo wniesione okazało się niezasadne.

W piśmie z dnia 17 grudnia 2015 r. pełnomocnik powoda sprecyzował, że powód domaga się zadośćuczynienia w wysokościach wskazanych piśmie za naruszenia dóbr osobistych w postaci: prawa do humanitarnego traktowania, godności, zachowania intymności, higienicznych warunków odbywania kary poprzez: osadzenie w celach z za małym

metrażem (5.000 zł), brak dezynfekcji i deratyzacji i pogryzienia przez pluskwy (30.000,00 zł), nieodpowiedniego wyposażenia celi (2.000,00 zł), brak dostępu do środków sanitarnych (3.000,00 zł), używanie starej i brudnej odzieży skarbowej (1.000,00 zł), brak odpowiedniej wentylacji w celach (1.000,00 zł), brak odpowiedniego oświetlenia (2.000,00 zł), otrzymywanie korespondencji otwartej i po terminie (1.000,00 zł), umieszczenia w jednej celi z osobami o różnym stopniu demoralizacji (5.000,00 zł). Nadto pełnomocnik powoda wskazał, że przyjmowanie przez służbę zdrowia co dwa tygodnie naruszyło prawa powoda do humanitarnego traktowania, godności, zdrowia, czego skutkiem było pogorszenie stanu zdrowia powoda.

Przechodząc do rozważań dotyczących zasadności powództwa wskazać należy, iż kwestią pierwotną było ustalenie podstawy prawnej powództwa zgłoszonego przez powoda. Powód domagając się zasądzenia zadośćuczynienia wskazywał, iż naruszono jego dobra osobiste, w związku z czym podstawą żądania powoda stanowił art. 23 kc i art. 24 kc oraz art. 448 kc, które regulują kwestię ochrony dóbr osobistych oraz odpowiedzialności za ich naruszenie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 23 kc, dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Natomiast przepis art. 24 § 1 kc stanowi, że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie zaś dokonania naruszenia może on żądać, ażeby osoba, która dopuściła się takiego naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Nadto stosownie do treści art. 448 kc w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznana krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Z treści powyższych przepisów w sposób jednoznaczny wynika, iż przewidziana nimi ochrona i odpowiedzialność pozwanego aktualizuje się przy spełnieniu dwóch przesłanek, a mianowicie w sytuacji, gdy po pierwsze dojdzie do działania osoby, które narusza cudze dobro osobiste i to działanie będzie nosiło znamię działania bezprawnego i po drugie, gdy tym działaniem zostanie naruszone lub zagrożone dobro osobiste osoby fizycznej. Nadto w przypadku żądania zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej tytułem zadośćuczynienia niezbędnym jest ustalenie, że ten czyje dobro osobiste zostało naruszone doznał krzywdy i stopnia jej natężenia. W niniejszej sprawie więc należało ustalić czy doszło do działania pozwanego, które było działaniem bezprawnym oraz czy na skutek tego działania doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda ze wskazaniem konkretnego dobra osobistego powoda, jak również fakt doznania krzywdy przez powoda.

Jak już wyżej wskazano, z treści art. 24 k.c. jednoznacznie wynika, iż ochrona dóbr osobistych przysługuje jedynie przed działaniem bezprawnym. Ta przesłanka, tj. bezprawność działania jest przesłanką konieczną do udzielenia ochrony prawnej przewidzianej w tym przepisie. Podobnie wypowiedział się w wielu orzeczeniach Sąd Najwyższy, np. w wyroku z dnia 28 października 1971r., I CR 425/71, niepublikowanym wskazał, iż ochrona z art. 23 i 24 § 1 zd. 1 kc nie przysługuje gdy działanie osoby nie jest bezprawne. Przesłanka bezprawności ujmowana jest w prawie cywilnym szeroko. Przyjmuje się mianowicie, że bezprawne jest każde działanie sprzeczne z normami prawnymi, a nawet z porządkiem prawnym oraz zasadami współżycia społecznego. Podkreślić bowiem należy, iż za bezprawne uważa się każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających to działanie. Do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych na ogół zalicza się: działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego oraz działanie w obronie uzasadnionego interesu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 1989r., II CR 419/89, OSP 1990/11-12/377).

Pamiętać przy tym należy, iż w art. 24 § 1 kc ustawodawca wprowadził domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego. D. się więc, że jeżeli doszło do naruszenia dobra osobistego osoby fizycznej na skutek określonego działania, to działanie takie jest działaniem bezprawnym. Niemniej jest to domniemanie wzruszalne, a więc można je obalić poprzez przeprowadzenie przeciwdowodu. Konsekwencją tego jednakże jest to, że ciężar dowodu, że

przedmiotowe działanie, wskutek którego miało dojść do naruszenia dobra osobistego, nie było bezprawne, spoczywa na pozwanym (tym kto swoim działaniem miał doprowadzić do naruszenia dobra osobistego). Aby więc uwolnić się od odpowiedzialności pozwany musi wykazać, że zaszły okoliczności wyłączające bezprawność jego zachowania. Nadto z domniemania bezprawności wynika, że na pokrzywdzonym ciąży jedynie obowiązek wykazania, że jego konkretne dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone przez określone działanie, zaś sprawca by uwolnić się od odpowiedzialności musi wykazać okoliczności wyłączające bezprawność swojego zachowania. Powyższe stanowisko zostało w sposób wyraźny zaakcentowane w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2007r. wydanym w sprawie V CSK 431/06 (OSNC 2008/1/13), na tle odpowiedzialności Skarbu Państwa za tzw. „przeludnienie w celach”, w którym Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał, iż ciężar dowodu, że warunki w zakładzie karnym odpowiadały obowiązującym normom i nie doszło do naruszenia dóbr osobistych, spoczywa na pozwanym art. 6 kc w zw. z art. 24 kc). Jednocześnie Sąd ten wskazał, iż na powódzie spoczywał jedynie ciężar udowodnienia, że odbywał karę pozbawienia wolności w warunkach przeludnienia w celach.

Reasumując, rozpoznając sprawę na podstawie przepisu art. 24 § 1 k.c. należy mieć na względzie, że pomimo, że przepis ten posługuje się konstrukcją domniemania bezprawności to jednak na dochodzącym ochrony powódzie ciąży obowiązek wykazania faktu naruszenia lub zagrożenia jego dobra osobistego.

W ocenie Sądu powód w okolicznościach badanej sprawy nie sprostał temu obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c.

Powód nie naprowadził żadnych dowodów na to, iż zostały naruszone jego dobra osobiste. Powód nie udowodnił również, iż doszło do okoliczności, które podnosi w pozwie, poza jedynie tym, iż doznał pogryzienia przez insekty z czym zgłosił się do lekarza w dniach 30 i 31 stycznia 2014 r., co bezspornie wynikało z wpisów w książeczkę zdrowia powoda.

Powód w żaden sposób nie wykazała jednak tego, iż w celach był za mały metraż tzn. występowało przeludnienie, nie wykonywano dezynfekcji i deratyzacji w celach, cele były nieodpowiednio wyposażone, występował brak dostępu do środków sanitarnych, używano starej i brudnej odzieży skarbowej, w celach nie było odpowiedniej wentylacji, odpowiedniego oświetlenia, czy aby powód otrzymywał korespondencję otwartą i po terminie, czy też aby jego dobra osobiste zostały naruszone przez umieszczenie w celi z osobami o różnym stopniu demoralizacji.

Jedyny dowód o jaki wniósł powód, który miał potwierdzać zasadność jego roszczeń to dowód z przesłuchania świadków A. O. i P. K.. W wykonaniu zarządzenia z dnia 16 października 2015 r. pełnomocnik powoda ustanowiony z urzędu został zobowiązany do wskazania w terminie 14 dni wszelkich wniosków dowodowych o podania adresów świadków zawnioskowanych w pozwie – pod rygorem pominięcia dowodu z zeznań zawnioskowanych świadków i pominięcia dowodów zgłoszonych w terminie późniejszym. Mimo odebrania powyższego zobowiązania w dniu 26 października 2015 r. pełnomocnik powoda nie wykonał zobowiązania sądu. Nie wniósł również o przedłużenie terminu do wykonania zobowiązania sądu. Ponadto powód wniósł w pozwie o rozpoznania sprawy pod swoją nieobecność, nie wniósł nawet o przesłuchania go w charakterze strony.

Wobec pominięcia dowodu z przesłuchania świadków zawnioskowanych przez powoda i braku innej inicjatywny dowodowej powoda, stan faktyczny w niniejszej sprawie został przez Sąd ustalony na podstawie dowodów w postaci dokumentów złożonych przez pozwanego w postaci wyjaśnień funkcjonariuszy oraz wykazów pomieszczeń w zakładzie karnym, historii osadzenia powoda oraz dokumentów przedłożonych przez zakład karny. Żadna ze stron nie kwestionowała treści tych dokumentów. Nadto stan faktyczny został ustalony również na podstawie zeznań przesłuchanych w sprawie świadków.

Z zeznań świadka T. E. wynika, iż każda cela w Zakładzie Karnym w G. ma odpowiedni metraż tzn. 3 m² na każdego osadzonego. Powód nie naprowadził żadnego dowodu, z którego wynikałoby, iż przebywał w celi przeludnionej. Zgodnie z art. 110 § 2 k.k.w. powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, wynosi nie mniej niż 3 m². Powyższy przepis nie mówi o powierzchni wolnej od sprzętów kwaterunkowych, ale ogólnie o powierzchni celi. Wręcz przeciwnie - w zdaniu drugim powyższego przepisu ustawodawca przewidział obowiązek zakładu

karnego wyposażenia celi w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy. Z zeznań świadka T. E. wynika, iż każda z cel w pozwanym zakładzie spełnia wymogi z art. 110 kkw nie tylko pod względem powierzchni cel, ale również wyposażenia w sprzęt kwaterunkowy.

W realiach sprawy powód nie wykazał także, aby sam fakt przebywania (nawet nie wykazał długości tego czasu, ale i nie wskazał w jakich celach) z osadzonymi „o różnym stopniu demoralizacji” naruszyły i jakie dobra osobiste powoda. Po pierwsze, nie ma podstaw według regulaminu organizacyjno porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, a nade wszystko przepisów art. 108 par. 2 kkw i art. 110 par. 4 kkw do oddzielnego rozmieszczania osadzonych pod względem ich zdemoralizowania. Zgodnie z art. 108 kkw administracja zakładu karnego ma obowiązek podejmowania odpowiednich działań celem zapewnienia skazanym bezpieczeństwa osobistego w czasie odbywania kary. Skazany jednak jest obowiązany poinformować niezwłocznie przełożonego o zagrożeniach dla jego bezpieczeństwa osobistego oraz unikać tych zagrożeń. Powód nie naprowadził żadnych dowodów na to, iż informował o jakichkolwiek zagrożeniach w związku z przebywaniem w jednej celi z innymi osadzonymi. Jeśli powód dochodzi zadośćuczynienia, to na nim właśnie, zgodnie z regułą dowodzenia przewidziana art. 6 kodeksu cywilnego - spoczywało wykazanie naruszenia konkretnego dobra osobistego i zawinionego (a nie tylko bezprawnego) zachowania podmiotu to dobro naruszającego (art. 23 kc w zw. z art. 448 kodeksu cywilnego). Powód natomiast nie tylko, że nie wykazał tych okoliczności za pomocą zgłoszonych dowodów. Nie wskazał jak konkretnie zostały naruszone jego dobra osobiste.

Powód nie naprowadził również żadnych dowodów na podnoszone okoliczności istnienia w celach nieodpowiedniego oświetlenia, nieodpowiedniego wyposażenia, braku odpowiedniej wentylacji, braku środków sanitarnych, wydawania brudnej i zniszczonej odzieży skarbowej czy naruszonej korespondencji. Zarówno z przedłożonych przez pozwanego dokumentów w postaci protokołów i sprawozdań pokontrolnych, jak również zeznań świadka T. E. jednoznacznie wynika, iż w celach panowały dobre warunki bytowe, że powodowi wydawano odpowiednie środki sanitarne, że wentylacja była sprawna i podlegała okresowym kontrolom, że oświetlenie w celach również było odpowiednie, a odzież skarbowa nadawała się do użytku. Z wykazu wydanych środków wynika, iż w dniu 17 grudnia 2013 r. powód pobrał z magazynu Zakładu Karnego w G.: koc, prześcieradło, ręcznik, ścierkę, poszewkę, poduszkę, materac, miskę, kubek, talerz, bluzę, spodnie, pidżamę. W wykazie wydanego sprzętu nie ma żadnej adnotacji, aby powód odmawiał przyjęcia tychże rzeczy z uwagi na ich zły stan. Z zeznań świadka T. E. wynika również, iż każdy osadzony raz w miesiącu otrzymuje środki higieny: mydło, proszek do prania, papier toalety, maszynki do golenia, płyn do naczyń, czyścik, płyn uniwersalny, na czas mycia okien również płyn do mycia okien. Osadzeni mogą również w tym samym miesiącu wystąpić o kolejne wydanie mydła czy papieru toaletowego, jak im się skończy i zostanie to im wydane. Cele są wyposażone w sprzęt kwaterunkowy: łóżka, taborety stoły, szafki, półki, miska, zmiotka, szufelka, szczotka WC. Odzież skarbową wydawaną osadzonym jest w stanie nadającym się do użytku, jest również sukcesywnie wysyłana do prania. Osadzony, który pobiera odzież skarbową, zawsze otrzymuje ją czystą. Każda celda jest wyposażona w wentylację grawitacyjną, co jest potwierdzane przeglądami kominiarskimi co roku, a wentylacja w ZK w G. jest sprawna. Powód nie naprowadził żadnych dowodów, na okoliczności przeciwne.

W ocenie Sądu, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych nie zachodziły przesłanki uzasadniające przez pryzmat przepisu art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. uwzględnienie roszczenia powoda również w zakresie naruszenia jego dóbr osobistych poprzez pogryzienie przez pluskwy, nieodpowiednią opiekę medyczną i brak deratyzacji i dezynfekcji, albowiem działania pozwanego nie można określić mianem bezprawnego.

Pojęcie „działania i zaniechania niezgodnego z prawem” należy ujmować ściśle, jako zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej i tylko działanie bez podstawy prawnej, poza granicami prawa, można uznać za bezprawne, z czym jednak nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Pozwany wykazał, że podejmował i podejmuje odpowiednie działania w celu zapewnienia w celi odpowiednich warunków. Jak wynika z przeprowadzonych dowodów niezwłocznie po zgłoszeniu przez osadzonych faktu występowania w celu pluskiew podejmowane są działania zaradcze: dokonywuje ich dezynsekcji. W ocenie Sądu, nie można było obarczyć pozwanego odpowiedzialnością za samo wystąpienie insektów. Dla uwolnienia się od odpowiedzialności wystarczającym było

wykazanie przez pozwanego, iż podejmował on działania zaradcze w celu wyeliminowania pluskiew. Jak wynika z zeznań świadka T. E. w razie zgłoszenia występowania pluskiew firmie zewnętrznej jest zgłaszana konieczność przeprowadzenia dezynsekcji cielei, a cele jest wyłączana od zamieszkania. Również z książeczki zdrowia powoda jednoznacznie wynika, iż powód został przyjęty do lekarza i zaopatrzone w odpowiednie leki. Świadek E. P. (2) w sposób logiczny wyjaśniła, dlaczego przejęcia planowe osadzonych są dokonywane co dwa tygodnie. Ś. ten jednoznacznie zeznał również, że w razie nagłych sytuacji wzywane jest pogotowie, czy też osadzony przyjmowany jest poza kolejnością. Niezależnie od powyższego, w ocenie Sądu, powód nie wykazał, aby zachowanie pozwanego na skutek zaniechań w postaci doprowadzenia powoda do pogryzienia przez pluskwy naruszyło jego dobra osobiste. Powód wykazał, że miał spuchniętą powiekę oka lewego, dłoń lewą, lewą stronę szyi, 1/3 dolnej części przedramienia lewego i na grzbiecie stopy lewej miał gojące się zadrapania. Powód nie wykazał jednak, aby te dolegliwości były nadmierne, długotrwałe, bolesne czy w inny sposób dokuczliwe, nie wykazała, że zastosowane leczenie czy przepisane leki nie przyniosły mu ukojenia, nie zmniejszyły dolegliwości, czy aby ich działanie było bezskuteczne. Nie można zatem pozwanemu zarzucić bezczynności czy zaniechań skutkujących bezprawnym naruszeniem dóbr osobistych powoda.

Wyjaśnić należy, iż obowiązek poszanowania dóbr osobistych w tym godności ludzkiej powinien być realizowany przez władze publiczne przede wszystkim tam, gdzie Państwo działa w ramach imperium, realizując swoje zadania represyjne, których wykonanie nie może prowadzić do większego ograniczenia praw człowieka i jego godności, niż to wynika z zadań ochronnych i celu zastosowanego środka. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 kwietnia 1989 r., I CR 143/89 (OSPIKA 1990, nr 9, poz. 330) wyjaśnił, iż godność osobista jest tą sferą osobowości, która konkretyzuje się w poczuciu własnej wartości człowieka i oczekiwaniu szacunku ze strony innych ludzi. Poczucie to, stanowiące istotny element psychiki człowieka, kształtowane jest przez okoliczności zewnętrzne. Wyjaśnienia wymaga, iż wymóg zapewnienia przez Państwo godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności jest jednym z podstawowych wymogów nowożytnego państwa prawa, znajdującym wyraz w normach prawa międzynarodowego. Stanowi o tym wprost art. 10 ust. 1 ratyfikowanego przez Polskę Międzynarodowego Paktu Praw Osobistych i Publicznych z dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167 i 169) głoszący, że każda osoba pozbawiona wolności będzie traktowana w sposób humanitarny i z poszanowaniem przyrodzonej godności człowieka. Także art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r., ratyfikowany przez Polskę w 1993 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) stanowiący, że nikt nie może być poddany torturom ani niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu, wprowadza obowiązek władzy publicznej zapewnienia osobom osadzonym w zakładach karnych godziwych i humanitarnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, nienaruszających godności ludzkiej. Łączy się z tym wynikający z art. 8 ust. 1 Konwencji nakaz poszanowania życia prywatnego obywateli i ich prawa do intymności, co w odniesieniu do osób osadzonych w zakładach karnych oznacza obowiązek zapewnienia takich warunków bytowych i sanitarnych, w których godność ludzka i prawo do intymności nie doznają istotnego uszczerbku. Odpowiednikami powyższych norm prawa międzynarodowego są art. 40, 41 ust. 4 i art. 47 Konstytucji wprowadzające wskazane zasady na grunt prawa polskiego.

Odnośnie godności osobistej osób skazanych istotne znaczenie ma wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2007 r. (V CSK 431/06, OSNC 2008/1/13), w którym stwierdzone zostało, iż osadzenie skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności w przeludnionych celach, przy braku oddzielenia urządzeń sanitarnych od reszty pomieszczenia i niezapełnieniu wszystkim skazanym osobnego miejsca do spania może stanowić naruszenie dóbr osobistych w postaci godności oraz prawa do intymności i rodzić odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 24 k.c. i 448 k.c. Tym samym Sąd Najwyższy zakwestionował praktykę polegającą na przyjmowaniu, iż takie warunki należy uznać za uzasadnione i normalny element kary pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy podziela natomiast pogląd, iż w każdym przypadku do Sądu należy ocena, czy zakres i stopień naruszenia dóbr osobistych uzasadniają przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego i w jakiej wysokości, przy zachowaniu zasady, że przyznana ochrona powinna być dostosowana do charakteru i rodzaju naruszonego dobra osobistego oraz stopnia i zakresu naruszenia (por. cytowany powyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2007 r.). Podstawowym kryterium decydującym o możliwości zasądzenia zadośćuczynienia winien być stopień

winy naruszcyciela, rodzaj naruszonego dobra oraz poczucie pokrzywdzenia poszkodowanego. Decyzja o zasądzeniu zadośćuczynienia winna być poprzedzona także zbadaniem nasilenia złej woli naruszcyciela i celowości zastosowania tego środka (V CKN 1581/00 OSNC z 2004 r. z. 4 poz. 53). Zasądzenie na rzecz powoda zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych, które nie wynikało z celowego i nacechowanego złą wolą działania jakiegokolwiek podmiotu odpowiedzialnego za warunki odbywania kary, leżałoby w sprzeczności z powszechnym poczuciem sprawiedliwości, od czego nie można abstrahować przy orzekaniu o zadośćuczynieniu. O możliwości zasądzenia zadośćuczynienia decydować powinna ocena stopnia pokrzywdzenia, którego doznała osoba żądająca ochrony prawnej. W wyroku z dnia 10 maja 2012 r. (sygn. IV CSK 473/11, OSNC 2012/12/146) Sąd Najwyższy stwierdził, że ocena, czy przez osadzenie w danych warunkach doszło do naruszenia godności powoda wymaga odniesienia się do wszystkich okoliczności sprawy oraz do kryteriów obiektywnych, a nie do subiektywnych odczuć powoda. W literaturze i orzecznictwie przyjmuje się, że godność człowieka konkretyzuje się w poczuciu własnej wartości i oczekiwaniu szacunku ze strony innych ludzi, a miernikiem oceny, czy doszło do naruszenia godności jest przede wszystkim stanowisko opinii publicznej, będącej wyrazem poglądów powszechnie przyjętych i akceptowanych przez społeczeństwo w danym czasie i miejscu, a wzorców, które powinny stanowić docelowy punkt odniesienia dokonywanej oceny, dostarczają zapatrywania rozsądnie i uczciwie myślących ludzi (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 1989 r., I CR 143/89, OSP 1990, nr 9, poz. 330, z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1149/98, niepubl. i z dnia 4 kwietnia 2001 r., III CKN 323/00, "Izba Cywilna" 2002, nr 3, s. 47). Należy w tym miejscu wskazać, iż z karą pozbawienia wolności w sposób immanentny związane są pewne dolegliwości dla osoby osadzonej i wynikają one z samej istoty tej kary, która m.in. ma stanowić dla skazanego odpłatę za wyrządzoną krzywdę, a panujący w zakładach karnych dyskomfort jest elementem obywania kary pozbawienia wolności, z którym każdy popełniający przestępstwo powinien się liczyć. Niemniej wykroczenie poza ten „dyskomfort” powoduje, że dochodzi do naruszenia dobra osobistego osoby osadzonej. W ocenie Sądu z takim wykroczeniem w stosunku do powoda nie mieliśmy do czynienia w niniejszej sprawie, albowiem uznać należało, iż powodowi zapewniono, w ramach pojawiających się ku temu podstaw, właściwe warunki odbywania kary pozbawienia wolności.

W świetle powyższego uznać należało, że powód nie wykazał, aby dolegliwości jakich rzekomo doznał w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności uzasadniały twierdzenie o osadzeniu go w niegodziwych, niehumanitarnych i niehumanitarnych warunkach, co miałyby wywołać szkodę niemajątkową w rozmiarze mogącym być zrekompensowanym wyłącznie odpowiednią sumą pieniężną. Za przyznaniem powodowi zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. nie przemawiał, ani stopień nasilenia dolegliwości przez niego odczuwanych w związku z pogryzieniem przez pluskwy, ani działania strony pozwanej, dokładającej wszelkich starań w celu eliminacji niedogodności związanych z wykryciem w celi insektów. Powód nie wskazał, aby pogryzienie go przez pluskwy wywołało jakąkolwiek krzywdę, albo, żeby miało negatywny wpływ na jego psychikę. Powód nie naprowadził żadnych dowodów na to, że musiał przyjąć bolesny zastrzyk w związku z pogryzieniem przez pluskwy, czy też, że nadal ma blizny po pogryzieniach na lewej stopie, czy też, że dwa tygodnie po pogryzieniu musiał czekać na przeniesienie do innej celi. Twierdzenia powoda pozostają gołosłowne w świetle zaoferowanych przez pozwanego dowodów, w szczególności z zeznań świadka T. E., który w sposób kategoriyczny zeznał, że celi natychmiast po zgłoszeniu pluskiew jest wyłączana z zamieszkania i dezynfekowana w ciągu tygodnia przez firmę zewnętrzną.

O naruszeniu dobra osobistego w postaci uchybienia godności osadzonego w zakładzie karnym nie można mówić w przypadku pewnych uciążliwości lub niedogodności związanych z samym pobytem w takim zakładzie, polegających np. na niższym od oczekiwanego standardzie celi lub urządzeń sanitarnych, dla wielu bowiem ludzi nieodbywających kary pozbawienia wolności warunki mieszkaniowe bywają często równie trudne. Godność skazanego przebywającego w zakładzie karnym nie jest naruszona, jeżeli odpowiada uznanym normom poszanowania człowieczeństwa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2010 r., IV CSK 449/10, niepubl.).

Podkreślić w tym miejscu należy, iż nie każde pozbawienie człowieka uprawnień jest ujmowaniem jego godności, uzasadniającym zastosowanie cywilnoprawnych środków ochrony dóbr osobistych. Zależy to od tego, czy też opinia publiczna nie wiąże z nim takich konsekwencji. Istotne znaczenie ma rodzaj i charakter uprawnień, których człowiek został pozbawiony, sposób działania sprawcy, a także stosunek, jaki mają inni ludzie do osoby pozbawionej uprawnień.

Ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości osoby, która czuje się dotknięta zachowaniem innej osoby. Istotne jest bowiem nie subiektywne odczucie osoby żądającej ochrony prawnej, ale obiektywna reakcja opinii publicznej (vide: wyroki SN y 05.04.2002 r., II CKN 953/00, LEX nr 55098, z dnia 26.10.2001 r. V CKN 195/01, LEX nr 53107). Oceniając zatem zagadnienie naruszenia dóbr osobistych sięgnąć trzeba do przeciętnego poziomu ocen i opinii panujących w społeczeństwie. Gdy chodzi o cześć człowieka, obiektywna ocena konkretnych okoliczności, a nie subiektywne odczucie zainteresowanej osoby, decyduje o tym, czy w ogóle miało miejsce naruszenie dobra osobistego.

Zgodnie z art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zgodnie zatem z zasadą kontradiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie sąd są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Strona nie może przerzucać na sąd negatywnych skutków braku przejawienia jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej. Rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Kontradiktoryjność procesu cywilnego wymaga, aby strony wskazywały dowody dla wykazania swoich twierdzeń. Bierność strony w tym zakresie nie zobowiązuje sądu - poza wyjątkowymi przypadkami - do prowadzenia dowodów z urzędu (vide: orzeczenia SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76 z glosą A. Zielińskiego, Pal. 1998, nr 1-2; orzeczenie SN z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, OSNC 1997, nr 8, poz. 113; uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97, OSNAPiUS 1998, nr 21, poz. 643; orzeczenie SN z dnia 15 grudnia 1998 r., I CKN 944/97, Prok. i Pr. 1999, nr 11-12, s. 38; orzeczenie SN z dnia 7 lipca 1999 r., II CKN 417/98, Prok. i Pr. 1999, nr 11-12, poz. 35; uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 15 lipca 1997 r., I CKN 415/99, niepubl.; orzeczenie SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662; orzeczenie SN z dnia 28 września 1999 r., II CKN 269/99, Prok. i Pr. 2000, nr 2, poz. 27; uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 11 października 2000 r., II UKN 33/00, OSNP 2002, nr 10, poz. 251). Powód był w sprawie reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika i nie zgłosił w trakcie postępowania dowodów, które potwierdzałyby jego twierdzenia. Ponadto pozwany naprowadził dowody w postaci zeznań świadków i dokumentów, które w świetle całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie nie pozwalają uwzględnić roszczenia powoda.

Biorąc pod uwagę powyższe, działając w oparciu o wskazaną powyżej podstawę prawną, Sąd oddalił powództwo jako niezasadne.

W punkcie II Sąd orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

W punkcie III Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania poniesionymi przez stronę pozwaną. Zgodnie bowiem z treścią art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej spór tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego statuują tym samym zasadę, że wprawdzie wynik procesu z reguły decyduje o obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, niemniej nie jest to obowiązek nieograniczony i podlega ocenie z punktu widzenia zasad słuszności. Kodeks nie konkretyzuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (tak m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 roku, II CZ 210/73). Zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej - /tak wyrok SN

z 14 stycznia 1974 roku, II CZ 223/73/. Podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c. należy poszukiwać w konkretnych okolicznościach sprawy, przekonujących o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne. Należą do nich fakty związane z samym procesem, jak i leżące poza nim, w szczególności dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane pod kątem zasad współżycia społecznego, w świetle których uzasadniona jest ocena, że zachodzi przypadek szczególnie uzasadniony. Sam stan majątkowy strony nie stanowi przy tym okoliczności wyłączenie decydującej o zastosowaniu normy art. 102 k.p.c. O ile bowiem stan majątkowy może uzasadniać zwolnienie strony od kosztów sądowych w całości lub w części, co wiąże się z zagwarantowaniem jej prawa do sądu, to strona prowadząc proces powinna liczyć się z ewentualnym obowiązkiem pokrycia kosztów obrony strony przeciwnej. Na kanwie powyższych rozważań, Sąd I instancji stwierdził, że w niniejszej sprawie okolicznością uzasadniającą odstąpienie od obciążania powoda kosztami procesu był przede wszystkim fakt, iż powód obecnie odbywa karę pozbawienia wolności, nie uzyskuje dochodów, co uzasadniało zwolnienie go od kosztów sądowych w całości, jak również rodzaj dochodzonego roszczenia oraz poszukiwanej ochrony prawnej. Powód mógł bowiem być subiektywnie przekonany, iż doszło do naruszenia jego dóbr osobistych i w jego ocenie powództwo jawiło się jako zasadne. W wyniku jednak braku inicjatywy dowodowej powoda, jego roszczenie zostało oddalone. Sąd odstąpił zatem od obciążania powoda kosztami strony przeciwnej w całości, uznając, iż w sprawie zachodziły przesłanki z art. 102 k.p.c.

SSR Patrycja Wojczuk

Sygn. akt I C 1719/14

Zarządzenia:

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda,
3. za miesiąc lub z apelacją.

G., dnia 29 stycznia 2016 r.

SSR Patrycja Wojczuk